

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Omagiu reginei Elisabeta a României.

Arad, 29 Decembrie.

Celui mai îndrăgțat suflet de regină și femeie, al cărei nume înscris este cu litere de aur în istoria neamului românesc, venim să

De-o glorie nețărmurită au fost cuprinse hotarele Țării în care cea mai poetă între regine plămăuia basmele munților și ale izvoarelor Carpaților bătrâni, în umbra co-

i-ne închinăm și astăzi la a șaptezeci și două aniversare a nașterii Sale.

Ingerul păzitor al țării care a domnit alături de Augustul soț, în jumătatea de secol, a dăruit podoaba numelui Său tronului Țării Românești.

În timpurile de grea încercare ale începutului, ca tânără Doamnă s'a știut identifica cu sufletul poporului care-și rupea lanțul. Întâiul pas al domniei sfințit cu războiul, în ceasurile când văjăieau cu furie gloanțele de tun, a fost Mama și Doamna vitejilor aleși. Baza domniei sfințită cu victoria anilor 77—78 nu putea decât glorioasă și rodnică să fie pentru țara care avea Doamna ce atunci a început să-și înscrie falnicul nume în mândria istorică a tuturor reginelor...

Și-a crescut în sufletul țării venerația necunoscută până atunci pentru o Domniță care scrie raniților carte pe patul lor de tablă. Și s'a răspândit la toată suflarea românească sfințenia numelui Reginei Elisabeta.

drilor ce împrejmuesc cel mai poetic palat al chibzuinței omenesti.

În aceste plaiuri pătrunse de fluierle doanelor poporului care în cursul anilor și-a legat sufletul lui bogat de poeziile și munca Doamnei Țării Sale, Princesa născută în valea Rinului, Regină a Carpaților, și-a dezvoltat cea mai artistică gândire care a creiat frumusețile paginilor Carmen Sylvei.

Regina poetă care și-a înscris nume de aur în rândul minților geniale, a știut să presere cu petrii scumpe cărările de muncă pe cari s'a apropiat de poporul a cărui coroană o purta cu glorie. Regina-poetă, cu sufletul bogat și ales, un jumătate-secol a dat îndemn înfloritor tuturor podoabelor Țării și națiunii înțeleghătoare a cărei Doamnă a ales o marele rege Carol. Princesa Rinului născută din neam cu înalte îndrumări a reușit să pătrundă în sufletul poporului care-și plânge durerea în doină și-și brodează visurile în bogățiile velințelor lăsate moștenire etnică.

Și-a purtat cu drag și mândrie regina Țării Românești înveltoarele cusute în aur, îmbrățișându-și dragostea pentru frumusețile găsite în munții ce stăpânesc poporul în mijlocul căruia era Doamnă, cu căldura inimii Ei de mare poetă.

A dat Țării Românești fala numelui Său aureolat, a răspândit un jumătate secol căldură și lumină. A dat orbilor lăcaș de mângâiere, muncă de furnică, în mâinile dornice de hărnicie, orfanelor asil, artelor sprijinul Său binefăcător.

Te Slăvim Mărită Doamnă și noi frații de-o limbă și lege de peste hotare și-ți trimitem dorurile noastre de preamărire astăzi în ziua măreață a împlinirii anilor înaintași în care se cuprinde cel mai frumos basm al istoriei unei vieți de mare regină.

În singurătatea văduviei Tale fie-ți mângâiere închinarea poporului dintr'un glas căruia în cursul zecimilor de ani le-ai fost mângâietoarea Doamnă.

Noi frații bântuiți de grele vremi astăzi uniți într'un glas desăvârșit Te slăvim și ne cuvântăm dorul adâncului nostru gând:

Fii mângâierea poporului Tău care te-a ales, mulți ani înainte.

Și în aceste vremuri de grea cumpănă urmează-ți calea binefacerilor pe cari ni le-ai dăruit cu inimă curată în cursul anilor domniei Tale. Gândurile noastre îndepărtate se îndreaptă cu încredere către locul ales de cea mai îndurerată regină, scutul mănăstirei în care-și trece zilele, încununând și mai departe cu laurii de glorie cărările semănate din belșugul muncii ale cărei roade le vor cunoaște și nepoții noștri. Ți-ai ales liniștea mănăstirei între zidurile căreia se adăpostesc osemintele marelui soț și rege al cărei tovarășe și sfetnică ai fost, pentru mângâierea supușilor cari te impresară cu cea mai curată dragoste. Și când ai rămas Țării Tale solia binecuvântată a celui ce s'a dus, toată durerea plânsă în lacrimi amare se înseni-nează sub razele luminate ce ști să le reverse pe întregul întins al pământului românesc.

Ne-ai învățat să iubim tot ce-i al nostru dându-ne pilda pe care Ți-am urmat-o cu drag cu toții. Ne-am mândrit în fața lumii întregi cu graiul Doamnei care a cântat tainele munților noștri.

Și-ți dorim Mărită Doamnă seninul zilelor ce le îplinești astăzi și dă-ne și d'aci înainte belșugul dăruirilor de bunătate răsarit din cea mai sublimă inimă de Femeie și Regină.

Eroii noștri dela Doberdo.

Eroismul strălucit al Românilor în iadul de foc dela Isonzo.

— De pe frontul de luptă Italian. —

(Scrisoare cenzurată.)

Câmpul de luptă, luna Decembrie.

Vă trimit de astădată un foarte palid raport despre eroismul trupelor noastre cari luptă pe frontul Isonzo-ului, — vorbesc despre regimentele în majoritate compuse din Români, — despre ce până în acest moment numai puține comunicate oficiale înregistrează câteva amănunte numai ale violențelor lupte ce au ținut fără întrerupere patru săptămâni, căror lupte li s'a dat denumirea colectivă: a treia luptă dela Isonzo.

Artileria italiană vreme de peste 50 de ceasuri a ținut fără întrerupere sub o îngrozitoare canonadă partea frontului nostru contra căreia se proiectase atacul. Loviturile de tun de toate calibrele se urmau întocmai ca loviturile ciocănelului dela sonerie.

Obuzele grele făcuseră una cu pământul tranșeele infanteriei noastre, iar pierderile trupelor creșteau într'una.

Cu toate acestea voinicii noștri s'au menținut cu eroism în acest iad îngrozitor, cu voință neînfrântă așteptând atacul infanteriei inamice.

Focul tantic al tunurilor dușmane de diferite calibre continua cu o violență tot mai crescândă. Forța numerică preponderantă a inamicului îi permitea acestuia să-și arunce în luptă noi și noi regimente.

Adeseori în decursul luptei am putut constata prezența a 4—5 regimente inamice în fața frontului a câte unui regiment al nostru.

Regimentul de infanterie nr. 61 din Timișoara, în majoritate compus din Români (se recrutează din bănățeni), se menține bine în pozițiile lui. În mai multe rânduri inamicul reușise să străbată în pozițiile acestui regiment viteaz, în tranșeele lui, — în tranșeele unui pluton inamicul străbătuse de 12 ori, —

dar în tot atâtea rânduri Românașii noștri au ieșit învingători din această teribilă luptă piept la piept și au respins inamicul, fără a fi siliți, ai noștri, să-și arunce în foc rezervele.

Chiar și după această luptă ucigătoare de nervi spiritul ce domnea în rândurile vitejilor noștri ai acestui regiment era excelent așa, că după respingerea unui atac violent o companie a acestui regiment sări din tranșee urmărind pe inamic și prinzând cu acest prilej 1 ofițer, 3 subofițeri și 51 soldați și luând 1 mitralieră.

Iar când apărarea și păstrarea neîntrepută a pozițiilor era aproape cu neputință din cauza marilor pierderi suferite, electrizate de vorbirile ofițerilor lor compăniile se avântau la noi contra-ofensive ori de câteori inamicul îndrăsnia să urce peste ruinele tranșeele noastre.

Regimentul 43 din Caransebeș, — curat românesc, bănățean, — a făcut adevărate minuni. Despre acest regiment, care se poate mândri a fi avut pe vremuri de comandant pe nemuritorul general român Traian Doda, ziarul „Az Ujság” din Budapesta publică următoarele dela corespondentul său pe câmpul de războiu:

„În luptele teribile ale celei de a treia ofensivă italiană s'a dovedit în mod strălucit tenacitatea neîntrecută a regimentului de infanterie 43 din Caransebeș.

Regimentul acesta nu aici a cules laurii cei dintâi, nu aici a rezistat singur cu curaj disprețuitor de moarte, atacurilor inversunate ale dușmanului. Prima oară acest regiment a ținut piept cu Rușii, apoi a apărut contra Italianilor marginele platoului frământat cu sânge a platoului Doberdo.

E fapt cunoscut, că în întreg decursul

războiului frontul acestui regiment niciodată nu a fost străpuns de dușman, nu l'a mișcat din loc nici hoardele rusești cari atacau în câte 14 rânduri succesive, dar nu l'a clătinat din loc după o pregătire de sute de mii de granate de artilerie, atacând cu forțe preponderante Italianii. Bravii feciori ai acestui regiment s'au validat ca atari atât în ofensivă, cât și în defensivă.

În defensivă acest regiment s'a distins pe muntele San Michelo, pe care l'au apărut în mod minunat și cu jertfirea veșii tuturor soldaților în timpul celei mai violente ofensive italiene. Nici suferind 50—60% pierderi el nu s'a retras, mulțimea Italianilor cu nici un pas nu a putut să-l împingă îndărăt.

Toate atacurile le-au respins cu foarte mari pierderi pentru Italiani.

Peste 1500 cadavre italiene cari zăceauu întinse înaintea frontului acestui regiment, erau măturile amuțite ale vitejei eroilor.

Afară de aceasta regimentul acesta mai făcu un mare număr de prizonieri italieni.

În ofensivă acest regiment de eroi a dat o pildă strălucită de vitejie pe platoul Doberdo.

În ziua de 22 Octombrie, cu prilejul unui atac executat cu foarte mari forțe, Italianii reușiră să pătrundă în pozițiile noastre, nimicite complect de artileria dușmană. Dar, printr'un contra-atac executat cu un uimitor avânt regimentului 43 a reocupat toate tranșeele. Un singur batalion al regimentului a făcut mai multe sute de prizonieri italieni.

De altfel despre această faptă glorioasă face amintire în comunicatul său și mareșalul Höfer.

Țin să amintesc, că regimentul 43 de infanterie este un regiment curat românesc.

Acei, lei, în șirurile cărora granatele italiene de 28 cm. nu au putut să provoace nici cea mai neînsemnată desordine, și cari în modul acesta au dat o pildă strălucită a iubirii lor de patrie, cu jertfirea propriei vieți, au fost Români.

Și încă ceva: într'o singură zi au fost decorați 800 dintre eroii acestui regiment. Acesta este un fapt, așa cred, fără pereche în decursul acestui mare războiu.

Dâmboviță, apă dulce...

De Carmen Sylva.

Dâmboviță, fermecată,
Dulce, dulce apă! Cine
A gustat din tine-odată,
Nu mai pleacă dela tine.

Dulce Dâmboviță! Poate
Ti-am sorbit prea mult din apă:
Gând, simțiri, iubire, — toate
Mi le-am pus aici în groapă!...

De-al tău verde tărâm, de dânsul
M'ai încătușat anume,
Vai! de când culcai într'insul
Ce-mi era mai drag pe lume!

Trad. de St. O. Iosif.

Legenda cetății Neamțului.

În Moldova de sus, se află pe un munte, ruinele cetății Neamțului, care din nenorocire, s'au nimicit mai de tot. Însă pe vremuri, când locuia în ea Ștefan, puternicul Domn al Moldovei, cetatea fusese cunoscută până în mari depărtări, și era așa de puternică încât nu putea s'o cucerască nimeni.

Ștefan s'a bătut de cincizeci de ori și, mai după fiecare biruință, înălța o biserică drept mulțămire către Dumnezeu. El își apăra țara neîncetat și făcuse plan s'o facă mare și tare. Pe atunci era greu să fii domn al Românilor, căci vecinii noștri: Turcii, Polonii, Ungurii, Cazacii, Tătarii, nu-ți dedeau pace deloc.

Odată Ștefan se bătea cu Turcii. Ii mersese rău câtva timp și norocul războiului părea că vrea să-l părăsească de astădată. În cetatea Neamțului rămăseseră două femei: soția lui Ștefan și mamă-sa. Doamnei celei tinere îi curgeau lacrimile dealungul obrajilor frumoși ca fața trandafirului, și uneori se uita peste câmpie, iar alteleori își ascundea ochii în naframă ca să nu mai vadă nimic.

Cu toate acestea, lupta cu învălmășeala ei se apropia mereu și noaptea venia repede. Soarele dogorise tare și acum apunea. Aburii se înălțau și înfășurau toate, așa încât ochiul nu mai putea deosebi nimic. Pe urmă se făcu întu-

nec de tot. Amândouă femeile ascultau și nu se mișcau pentru ca să nu facă nici o gălăgie, nici un fâșăit de rochie să nu le răpească ceva din sgomotul luptei din vale.

Deodată se auzi o goană de copite, care veniau repede pe munte în sus. Pe urmă cineva bătu tare cu paloșul în poarta cetății.

— „O mamă, Ștefan e! Sunt incredințată că e el. Lasă-mă să-i deschid!” zise tânăra Domniță.

Dar mama lui Ștefan apucă cu putere de mână pe nora sa, o opri și pași liniștită spre fereastră.

— „Cine bate?” strigă ea dinăuntru, fără să deschidă.

— „Eu, Ștefan, fiul tău!”

— „Fiul meu? Cine ești tu streine, care ceri să intri în casa măritului meu fiu?”

— „Mamă, deschide! eu sunt, fiul tău, sunt învins! Turcii mă urmăresc! Sunt rănit și mor de durerea rănilor. Deschide-mi!”

— „Nu e fiul meu, cel care vorbește de acolo, de afară.”

Fiul meu nu se întoarce niciodată acasă, până nu învinge. El e departe, împrăstie pe vrăjmașii țării cu brațu-i puternic.

Dar dacă ești fiul meu într'adevăr, streine, dacă mi-a fost scris să îndur această mare durere, află că aici niciodată n'o să intri. Dacă nu poți să învingi, atunci caută o moarte vi-

Eu trăiesc între acești eroi cu decorațiile pe piept, în urmare pot stabili în mod absolut obiectiv, că:

Eroii români și-au făcut datorința și au dovedit cu fapte iubirea lor față de tron și patrie!”

Cadetul aspirant român d. Gaspar, de pe frontul Italian ne trimite următoarele rânduri:

„O pildă neîntrecută a eroismului românesc a dat-o aici pe frontul italian, — cel mai îngrozitor câmp de luptă în Europa, — în ofensiva care a ținut peste trei săptămâni de zile fără întrerupere, vitejii regimentului de infanterie nr. 43 din Caransebeș (regiment curat românesc).

Vreme de zece zile Românașii noștri au apărut cu mult eroism muntele San-Michele într'un foc îngrozitor. Aici s'a distins înimosul tânăr român stegarul Victor Radulescu (stud. în drepturi), care stând cu plutonul său în punctul cel mai periclitat al platoului în timp scurt respinse mai multe atacuri violente italiene concentrate contra punctului dominator. Succesul splendid îl arătară mulțimea cadavrelor dușmane.

A doua faptă eroică a săvârșit-o acest tânăr român, când în ploaia de granate prin pășirea sa energetică mântui viața mai multor ofițeri cari erau îngropați de un granat calibru 28 cm.

Tânărul care și până acum a dovedit în mai multe momente critice o vitejie rară, a fost înaintat spre decorare”.

D. Petru Bandu, învățător în Recița-montană, ne trimite următoarele rânduri:

Mult stimat dle redactor,

Alăturat vă trimit o poezie dedicată regimentului grănicerilor Nr. 43 de infanterie, care a fost staționat în Caransebeș, în urmă a fost transferat — scrisă în limba germană de directorul școlii civile din localitate. La expresia dorință a lui, vă rog să o publicați în „Românul”. Il chiamă Ernest Speidl, Neamț de origine.

După cum însuși mi-a mărturisit, prin poezia aceasta autorul a voit să aducă un prinos feciorilor cari au luptat atât de vitejește și în fruntea cărora a murit și feciorul său, locotenent în rezervă, lovit de un glonț în cap.

El e profesor de limba germană, a scris mai multe poezii la diferite ocazii și a tradus în limba germană mai multe poezii de Petöfi și pe Toldi întreg.

Regretă mult, că trebuie să preamdrească pe Români în limbă străină, de aceea m'a rugat, ca să-l traduc originalul german în limba română.

În tot cazul originalul va fi mai bun, ca traducerea mea, dar în cazul acesta nu e vorba de o prestație versificatorică, ci mai mult de un tribut al admirației aduse de un străin soldatului român.

tejească pe câmpul de luptă, și pe urmă ții-oiu fi mamă, pe urmă ții-oiu împodobi mormântul cu flori!”

Ștefan își plecă o clipă capul de rușine și durere. Pe urmă își clătină pletele lungi, ce-i fluturau în jurul capului, își puse cornul la gură și suflă cu putere de răsurnară cuprinsurile.

Când auziră sunetul cornului domnesc, soldații alergară din toate părțile. Ca un vârtej se repeziră Moldovenii asupra vrăjmașilor.

Sgomotul luptei se auzia departe tot mai departe!... Apoi răsună strigătul de isbândă. Ștefan puse iarăși cornul la gură și dete un sunet de bucurie.

În sfârșit, iar se auziră tropote de cai pe drumul care urcă pe muntele către Cetatea Neamțului. Ștefan venia călare în fruntea oștirii învingătoare. Când zări pe mama sa, Ștefan sări jos de pe cal, îngenunchie, îi sărută mâna și îi zise:

— „Mamă, ție ți-se datorește biruința asta!”
Carmen Sylva.

Vă rog deci să nu reluați publicarea poeziei. Bietul, bunul bătrân, vă roagă prin mine să-i faceți mângăiere și dreptate, după marea durere ce are, de când și-a pierdut feciorul adânc deplâns”.

Iată poezia, căreia cu plăcere îi dăm loc în coloanele ziarului nostru:

Eroilor dela Doberdo.

Dedicație feciorilor noștri dela reg. 43 de inf.

De Ernest Speidl,

dir. școlii civile din Recița-montană.

Al Graniței viteji copii
Slăviți de noi să fiți,
Cari luni de zile crunt luptați
Voioși, neobosiți.
De pe Doberdo 'nsăngerat
Voi pe dușmani zdrobiți,
Ca 'nfuriatul Jupiter
Tunete 'ngrămădiți.

Slăvimu-vă și ne gândim
La voi cu mare drag,
Căci faima voastră de eroi
Trecu't-a-al țării prag.
Spre voi privesc înșeninați:
Căruntul Munte-mic,
Godianul, Țarul, Almăjul,
Și mândrul Semenle.

Cu cel mai încrunțat dușman
Grea luptă ați purtat,
Și 'nversunatul lui avânt
De voi s'a sfărâmat.
Mulți dintre voi vor fi căzuți
Pe 'nsăngeratul plaiu,
Pe multe buze a 'nghețat
Dulosul vostru graiu.

Străbuna datină și-acum
S'o cultivați mereu,
Pentru isbândă 'n lupta grea
Rugați pe Dumnezeu,
Cu mila lui să vă 'ngrădiți
Și-acum ca și 'n trecut,
Să nu vă îndoiți nicicând
De sprijinul avut.

Iar când acasă veți veni
Noi vă 'mpletim cununii
De lauri și vom ridica
La ceruri rugăciuni,
Și pân' atunci vom vesti
Cu fală, să o știți:
Al Graniței viteji copii
Slăviți de noi să fiți!

Trad. de P. BANDU.

Pentru cei de acasă.

Batalionul IV al reg. 33 pentru văduvele și orfanii celor căzuți din acest batalion.

Arad, 29 Decembrie.

Optzeci de procente din voinicii batalionului IV al regimentului nostru aradan sunt Români. De aceea ne interesează atât de aproape soarta acestui batalion, în fruntea căruia stă căpitanul român Alexandru Vlad.

Batalionul își are morții lui, scumpele noastre jertfe de sânge în campanie. Familiile acestor morți sunt biciuite de durerea grozavă, aceasta au înțeles-o camarazii din front, inima li s'a înduișat, și pentru ca să li-o aline și să le ușureze traiul au pus ban lângă ban până s'a strâns suma frumoasă de 5500 coroane. N'a rămas voinic din întreg batalionul care să nu fi contribuit cu parale cât de puține la această sumă.

Suma, împreună cu o scrisoare, a fost trimisă de d. căpitan Vlad, primarului orașului Arad cu dorința ca să se aleagă o comisiune care să împartă darurile între familiile celor căzuți după cum vor crede de cuviință. D. căpitan Vlad amintește dorința batalionului ca din comisie să facă parte un Român (un membru al redacției Românul), un Ungur (un membru al redacției Aradi Közlöny) și un

Neamț, fiindcă batalionul este constituit din elementele acestor trei naționalități.

Primarul Aradului, d. Ludovic Varjassy, a rugat pe d. Vasile Goldiș directorul ziarului Românul și pe dd. Vicențiu Kovács consilierul secției culturale, Iosif Stauber șefredactorul dela Aradi Közlöny și Emil Reiber membru în consiliul municipal, să se îngrijească de destinația banilor.

Nu încapă îndoială că darurile se vor împărți după cum se cuvine, se va ținea seamă de majoritatea elementului românesc, se va respecta voința dăruitorilor.

Căzuții români din batalionul IV al regimentului aradan 33, îi dăm aci cu numele (locul de naștere și ziua când a căzut):

În compania a 13-a: Avram Oprea, Vasoiaia, 12 Sept. 1914, — Teodor Oana, Lipova, 18 Sept. 1914, — Ion Moțocan, Seleus, — căprarul Solomon Muntean, Cuișăd, — Gheorghe Bulboacă, Curtici, — Gheorghe Dumbrovician, Păuliș, — Ion Todorescu, Ususău, (17 Sept. 1914), — căpr. Ilie Gabor, Simate, 15 Oct. 1914, — Vasile Cristea, Roșia (Buterii), 4 Iulie 1914, — Ion Bonchiș, Vasoiaia, 25 Iulie 1915, — Marian Mora (?) Toc, — Ilie Nichici, Sân-Nicolaul-mic, — Ion Târția, Șomoșcheș, — Teodor Voda, Șicula (14 Sept. 1914), — Gheorghe Oancea, Aciua, 19 Sept. 1915, — Mihail Neamțu, Voivodeni, 22 Sept. 1915, — Ion Ilescu, Petriș, — Ion Gilea, Măgulicea, — Teodor Dronca, Neagoș, 25 Sept. 1915, — Rada Chirichiu (Kéttél?) 28 Oct. 1915.

În compania a 14-a: sergent Avram Serbu, Cuvin, — Gherasim Sirț, Tomeșd (14 Sept. 1915), — Nicolae Mișconi, Șoimuș, 11 Dec. 1915, — Maxim Motorca, Lunguzău, — Constantin Neamțu, Ilteu, 10 Nov. 1915, — Ion Ardelean, Otlaca, 29 Sept. 1914, — Atanasie Zunshotu, Berechiul de jos, 18 Sept. 1914, — Dumitru Crucean (locul nașterii?), 10 Oct. 1914, — Nistor Vuia, Fenlac, 24 Oct. 1914, — Nicolae Galea, Sinitea, 29 Oct. 1914, — Eremie Guș, Mișca, 11 Martie 1915, — Gligor Roitan, Troaș, Todor Buru, Măderat, Nicolae Gruia, Mărtinești, Todor Toma, Borosineu, 15 Nov. 1914, — Ion Igrășan, Pecica-română, Zenovie Iercoșan, Dimitrie Iovici, Covăsinț, Avram Mureșan, Ignătești, George Mărcuța, Seleus, Todor Morodan, Moroda, Petru Belle, Apateu, 6 Iulie 1915, — Simeon Filip, Șepreus, Ion Groza, Medgyesegyház, Vasile Ilieșiu, Dezna, Vasile Crașovan, Odvos, George Corbăceriu, (?) Miron Marcu, Prăjești, Dimitrie Mursa, Cherechiu, Ignatie Stoica, Cermeiu, Dămian Sărbu, Măderat, Nicolae Drozi, Roșia, Terenție Coșa, Moneasa, Petru Todor (?), 14 Aug. 1915, — Lazar Pirpia, Bânta.

În compania 16-a: Titu Lalescu, sublocotenent, Graz, 28 Oct. 1915, — Isăia Hălmășean, Crocun, 17 Aug. 1914, — Ion Vasu (?), 31 Aug. 1914, — Ioan Bota, caporal, Toc, Mihai Bozga, Socodor, 12 Nov. 1914, — Simeon Russu (?), Vasile Jădăneanțu (?), — Florian Andra, Șicula, Petru Anghel, Șimand, 22 Nov. 1914, — George Luca (?), Gavrilă Hurdea, Galsă, 23 Nov. 1914, — Petru Pantea, Curtacher, 3 Dec. 1914, — Nicolae Orădan, Pecica-română, Avram Trion (?), Iacob Moldovan (?), Moise Laichiciu (?), 4 Dec. 1914, — Ion Costea, Poienii-de-jos (com. Bihor), George Șora, Feneriș (com. Bihor), 5 Iunie 1915, — Ion Moțocan, Pâncota, 5 Sept. 1915, — Pavel Sărac, Crocna, Petru Iescu, Chereșuș, Mihai Șumariu, Odvos, Alexandru Pîț, Feltoț, Alexandru Dolga, Guraniu (clm. Bihor), 28 Oct. 1915, — George Măloga, sergent, Boziesiu, 18 Nov. 1915.

În compania a 17-a: Mihai Ciulea, 1 Oct. 1914, — Nicolae Bălan, 12 Nov. 1914, — Gavrilă Suciu, caporal, 13 Nov. 1914, — Nicolae Docă, Vasile Mihoc, George Lericu, Dimitrie Cizmaslu, 13 Nov. 1914, — Petru Derciu, Teodor Horga, 4 Dec. 1914, — Ioan Ierțea, Agris, 6 Aug. 1915, — Ioan Faur, Șomoșcheș, Antonie Lupu, Buna, 2 Oct. 1915, — George Niamțu, Agris, 25 Aug. 1915, — Constantin Tămășdan, Pecica-română, 25 Oct. 1915, — Ioan Hulea, Chișineu, 30 Nov. 1915, — Pantilie Pinteia, Nyereglu (com. Sătmăreș), 19 Nov. 1915, — Serafin Coș, 10 Dec. 1915, — Avram Dudaș, Cil, 14 Nov. 1914 și Florea Gabor, Borosineu, 16 Aug. 1915.

Puterile centrale au făcut propuneri României ?!

Punctul de vedere german — admis la Viena.

D. prof. A. C. Cuza despre rostul Consiliului de Coroană. — Relațiile româno-bulgare. — D. prof. N. Iorga despre discursul dlui deputat Dr. T. Mihali. — Zig-zagurile războiului. — Exportul celor 50 mii vagoane de cereale românești. — D. Al. Marghiloman la Paris. — 5000 cai rusești pentru România.

Arad, 29 Decembrie.

Ziarele bucureștene află din Sofia: *Ziarele bulgare au informații, că din partea puterilor centrale s'au făcut României propuneri, pentru a o determina să intre alături de ele în războiu.*

Suntem în măsură a afirma, — spun ziarele bulgare, — că aceste propuneri s'au făcut acum în comun de către Germania și Austro-Ungaria, și nu numai de Germania ca înainte.

Aceasta înseamnă — spun ziarele bulgare — că Austro-Ungaria a admis punctul de vedere german, care de altfel a fost expus pe larg la Viena de către cancelarul Bethmann-Hollweg, iar acum în urmă de către însuși kaiserul, cu ocazia vizitei sale în capitala Austriei. Cei trei conducători ai politicii monarhice, contele Stürgh, contele Burian și contele Tisza, au luat direct cunoștință de punctul de vedere al Germaniei.

Ziarele bulgare pretind a ști, că Austro-Ungaria a admis întru toate cele cerute de Germania.

Aceasta o dovedește și faptul — continuă ziarele bulgare — că contele Tisza a spus mai multor oameni politici la Budapesta, că „în curând România își va clarifica situația”.

Ziarele bulgare conchid, că aceasta înseamnă că s'au făcut propuneri serioase, cari vor determina România să ia o hotărâre.

În Camera română, deputatul prof. A. C. Cuza a adresat dlui prim-ministru următoarea interpelare:

— Dacă guvernul urmează încă și în împrejurările de față, directiva politică stabilită în Consiliul de Coroană dela Sinaia, — a căruia hotărâre n'a fost supusă aprobării Parlamentului;

dacă guvernul consideră Consiliul de Coroană ca un organ aparte, putând lucra fără aprobarea Parlamentului;

dacă, în sfârșit, guvernul nu crede că este cazul de a se convoca acum un nou Consiliu de Coroană.

Întrebat asupra relațiilor bulgaro-române, ministrul de finanțe bulgar d. Tonceff, a spus în fața mai multor ziaristi:

— „Relațiile cu România sunt bune. Acum câteva luni, când noi am mobilizat armata, România a denunțat convenția între România și Bulgaria pentru transitul mărfurilor. Acum România a cerut ea singură ca numita convenție să reîntre în vigoare. Guvernul nostru a răspuns că este de acord. Aceasta e încă o dovadă că relațiile se îmbunătățesc pe zi ce trece”.

În ziarul „Universul” din 10/23 Decembrie d. profesor. Nicolae Iorga publică un prim articol, comentând discursul dlui deputat Dr. Teodor Mihali, rostit în camera ungară cu prilejul dezbaterii bugetului provizor.

Reproducem din acest articol cât ne îngăduie împrejurările de acum:

—D. Teodor Mihali, președintele clubului naționalităților în parlamentul din Pesta, a ținut un discurs menit să amintească Ungariei că jertfele făcute de Români trebuiesc plătite.

D. Mihali e un om mai bătrân, chibzuit și încetinel din fire. Nu face ironii și nu se avântă în mișcări de sentiment. E greu să te încalzești de ce spune — dar tot așa greu să te și superi. Vorbește așa ca și când de o sută de ori s'ar fi petrecut lucrurile pasionante pe cari le atinge.

A spus același discurs pe care pereții parlamentului din Pesta l-ar putea regreta singuri, de mult ce l-au ascultat.

Și poate că ei îl vor fi înțeles mai bine decât aceia cărora li-a fost adresat.

Comentând mersul actual al războiului european care tot mai mult se prelungește, ziarele din România scriu următoarele:

— Atmosfera europeană e plină de fumul tunurilor și a prafului de pușcă. Incendiul puternic continuă și se întinde fără întrerupere. Focul localizat într-o parte, izbucnește mai puternic în altă direcțiune.

Europa e tot în flacări!

Teatrul de război se transportă din loc în loc, fără încetare. Din câmpiile Belgiei războiul a trecut la Marna; din Carpați el s'a întins în nordul Poloniei, în Curlanda. Din apropierea Dardanelor s'a transportat în Balcani.

Și zig-zagul războiului continuă mereu, — paralel cu svonurile relative la curmarea sa.

Dacă versiunile despre apropierea păcii nu se confirmă, se adevăresc în schimb pregătirile ce le fac beligeranții. Sunt pregătiri menite să transporte incendiul european din loc în loc, să se schimbe teatrul de luptă din teritoriu în teritoriu.

...Se și văd de pe acum schițele nouălor teatre de luptă. Ele se prepară pe teritoriul grec, ca să se întindă în Orient.

Aceasta într-o direcție.

In alte direcții se planuește un nou teatru de luptă pe teritoriul bulgar, la granița rusă, și un altul în ținuturile Basarabiei de nord.

Intr'un cuvânt războiul european urmează în zig-zaguri — după cum de asemenea urmează nu tratativele ci discuțiunile asupra tratativelor de pace.

Și în această groznică situațiune Europa e totuși în așteptarea unei păci care întârzie...

Ni se anunță din București, că membrii comisiunii austro-germane pentru cumpărarea cerealelor, vor părăsi astăzi țara.

M. S. regele Ferdinand a primit în audiență pe d. Klein, Offenheim și Melchior.

Exportul celor 50 mii vagoane de cereale cumpărate prin Comisiunea de export, va începe în ziua de 1 Ianuarie 1916 și nu va înceta decât odată cu înghețul.

Lui „Corriere dela Sera” i se telegrafiază din Paris, că d. Alexandru Marghiloman, fost ministru român, a sosit în Paris. În cursul convorbirilor sale, d. Al. Marghiloman a declarat că România nu se gândește deloc să iasă din neutralitate.

Înainte de a părăsi capitala română d. Sebeco a dat o serată de adio la care afară de reprezentanții diplomației ai Intelegerii au fost invitați d. I. Brătianu, prim-ministru, V. Antonescu, ministru de justiție, Em. Porumbaru, min. de externe, Costinescu, min. de finanțe și Constantinescu, ministrul agriculturii.

Primul toast l-a ținut d. I. Brătianu, prim-ministru român, pentru țarul Rusiei, apoi ministrul rus a toastat pentru regele României.

Se anunță din Iași, că autoritățile românești au fost înștiințate că 5000 cai cumpărați în Rusia pentru armata română, vor sosi zilele acestea prin Ungheni.

În 10 Ianuarie intră în vigoare iarăș cupoanele de pâne.

— Ordinațiunea guvernului ungar. —

Arad, 29 Decembrie.

Monitorul oficial publică în numărul său de ieri ordinațiunea Nr. 4586 M. E. a guvernului ungar despre normarea consumației pânei și a făinei în baza legii despre măsurile excepționale, ordonându-se următoarele:

Începând din 10 Ianuarie, pe întreg teritoriul țării, se permite fiecăruia, de cap și pe zi, consumarea a numai cel mult 240 grame din făina de grâu, orz sau secară sau din făina mestecată din aceste.

Pentru cei cari se ocupă cu muncă grea fizică, autoritățile administrative pot urca cvantul permis la 300 grame, iar ministrul de interne în cazuri excepționale, pentru oricine, la cest cvant de 300 grame.

Producătorii pot folosi pentru ei, pe zi și de cap, 400 grame.

5 grame de făină se calculează în 7 grame de pâne.

Fiecare e obligat a întrebuinta în primul rând depozitele proprii de făină.

Pânea fabricată din făinele amintite se poate vinde începând din 10 Ianuarie numai cu permisiune din partea autorităților administrative. Dispozițiile privitor la cupoane se vor stabili din partea autorităților administrative, iar cheltuielile se vor acoperi din partea municipiilor. Ministrul de interne poate ordona ca cupoanele țile să aibă valoare și în alte ținuturi a unor municipii sau numai în unele ținuturi.

Cupoane de făină sau pâne li se va da numai acelor cari nu dispun de depozite proprii sau întru cât depozitele proprii nu îndeplinesc trebuințele, conform normei stabilite.

Acelora cari se alimentează în crâșme, restauranturi sau întreprinderi de acest fel, li se dau numai cupoane de pâne.

Crâșmele, restaurantele sau întreprinderile de acest fel pot să cumpere pâne numai fiind în posesiunea cupoanelor de pâne, iar făină numai în cvant corespunzător consumației în localurile respective, care are să arate autorităților.

Dispoziții din partea autorităților se iau de primul funcționar al municipiului, în Budapesta de consiliul orașenesc.

Toți aceia cari dispun de depozite mai mari decât reclamă necesitățile lor proprii au să pună surplusul la dispoziția autorităților, la provocarea acestora, plătinându-li-se în bani gata cu prețul maximal.

Acei cari au depozite numai de grâu pot să rețină pentru trebuințele lor proprii de făină un cvant de grâu corespunzător cvantului permis pentru făină, detragându-se penderile la măcinat.

Acei cari vor călca această ordinațiune vor fi pedepsiți până la 2 luni închisoare și 600 coroane în bani, confiscându-li-se afară de aceasta depozitul și fiind obligați să plătească și toate cheltuielile.

**PENTRU „CARTEA DE
PAUR ROMÂNEASCĂ”**

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie

... săvârșită de eroii noștri. ...

Grecia demobilizează o parte a trupelor sale.

Situația în Salonic. — Audiența generalului Castelnau la regele Greciei. — Ministrul englez la regele Greciei și primul ministru Skuludis. — Noui pretențiuni. — La ce s'a obligat Grecia față de înțelegere. — Alegerile grecești și aliații.

Arad, 29 Decembrie.

Ministrul de războiu grec a ordonat ca 10—15 procente din trupele mobilizate să fie concediate.

Un distins bărbat german într-o înaltă funcție, care urmărește cu atenție viața anglo-franceză dela intrarea trupelor expediționare în Salonic și care a părăsit în zilele trecute Salonicul a făcut următoarele declarații:

Nu e adevărat că Salonicul ar fi fost izolat ermetic, că numai calea care duce la Monastir ar fi deschisă, iar consulii puterilor centrale ar fi părăsit orașul. În Salonic și azi e administrație grecească. Englezii și Francezii au pus stăpânire numai pe oficiul vamal și mai multe casarme, școli, precum și edificii particulare. Pentru aceste plătesc o sumă foarte mare. Căile ferate Salonic—Doiran, Salonic—Gevgheli, Salonic—Monastir—Okcilar și Xanti sunt deschise pentru comunicația de persoane. Chiar și eu am călătorit fără dificultate prin Okcilar. Cu două zile mai înainte a fost întreruptă comunicația pe scurt timp, deoarece s'au ciocnit două trenuri militare. Incidentul a avut numeroase victime.

Supușii austro-ungari și germani au părăsit orașul, la sfatul consulilor, când s'au retras din oraș trupele grecești. Consulul austro-ungar, Kvatovski și cel german Walter erau în oraș, când am plecat. De sine înțeles, că supușii noștri s'au gândit imediat la refugiere, când populația Salonicului a început să părăsească în masă orașul. Familiile avute s'au refugiat în mare parte în Grecia veche. În învâlmășeala generală a calmat intrucâtva spiritele declarația gen. Sarrail, care a fost publicată de toate ziarele din Salonic, că orașul nu e amenințat de nici un pericol. E interesant că pentru Sârbii cari s'au refugiat la Salonic, apare cu text redus, ziarul sârbesc „Srbske Tribuna”. Ziarul acesta scrie despre actuala situație a Sârbilor, ca despre o „criză trecătoare”. Până la plecarea mea Englezii n'au proclamat nici ocuparea Salonicului și nici starea de asediu.

„Corriere della Sera” anunță din Salonic: Audiența generalului Castelnau la regele Greciei e privită ca un act de curtoisie din partea guvernului francez. Castelnau n'a prezentat noi pretențiuni și nici n'a cerut noi explicații. După cum se vestește, generalul ar fi declarat regelui Constantin, că aliații sunt hotărâți să împiedice orice înaintare spre Salonic. Trupele cari se găsesc în Salonic vor fi lăsate acolo și în caz de necesitate numărul lor va fi sporit fără limită. În sfârșit, generalul Castelnau a dat expresiune dorinței ca Grecia să dovedească și de aci înainte o neutralitate binevoitoare. Regele Constantin a dat cu acest prilej din nou expresiune dorinței sale ca neutralitatea și suveranitatea Greciei să nu fie știrbită.

„Times” anunță: Ministrul Angliei la Atena a fost în audiență la primul ministru Skuludis și la regele Constantin. Skuludis a declarat ministrului că va adresa o întrebare diplomației bulgare, germane și austro-ungare și imediat ce li va sosi răspunsul, li va comunica hotărârea Greciei.

Correspondentul lui „Daily News” e informat din circuli diplomației grecești, că Grecia la pretențiunea puterilor centrale, ca să ridice protest împotriva lucrărilor de fortificare, pe cari le execută aliații la Salonic, a răspuns, că aceste lucruri sunt neapărat necesare pentru siguranța trupelor anglo-franceze, iar Grecia a promis puterilor înțelegerii că nu va împiedica organizarea apărării trupelor lor.

Ziarul rusesc „Ruskoie Viedomosti” publică un interview al corespondentului său cu ministrul rus la Atena, Demidov. Ministrul a declarat că tratativele diplomatice ce se urmează în Atena privitor la situație încă nu s'au terminat, iar înțelegerea a simțit necesitatea ca să păsească cu noul pretențiuni față de guvernul grecesc. Punctul principal al acestor pretențiuni e lărgirea zonei de războiu și asupra Epirului.

Înțelegerea pretinde ca nu numai întreaga Macedonia, ci și Epirul să fie declarat teritoriu de războiu.

Privitor la atitudinea care o va lua guvernul grecesc față de noua pretențiune, lipsesc încă informațiile de încredere. De sigur însă că aceasta pretențiune Grecia nu o poate întâmpina în mod amical, având în vedere că Italia se întărește la Valona.

Înțelegerea, pare că vrea să creeze o legătură prin Grecia între Salonic și Valona.

„Le Temps” scrie despre alegerile grecești: Aliații n'au ce se ocupa mult cu rezultatul alegerilor grecești. Noi suntem în Salonic. Prezența noastră arată îndestul că suntem apărătorii elenismului și vom rămâne în Salonic. Prezența trupelor noastre îi apără pe Greci nu numai împotriva dușmanului, ci și împotriva acelora cari voiesc să împingă Elada la peire.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 28 Decembrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Pe frontul basarabean și pe malul Nistrului la nordost dela Zalestyki am respins ieri repetițiile atacuri ale forțelor rusești. Dușmanul a dezvoltat mari sforțări îndeosebi la nord dela Prut și Toporouț. După preparative artileristice cari au ținut toată năpasta de amiază, potențându-se mereu până când s'a dezvoltat în focurile violente ale tunurilor de mare calibru, au urmat cinci atacuri de infanterie, pe cari le-am respins. Un atac dușman înaintat în rânduri masive, s'a zădărnicit în ploaia focurilor artileriei noastre, suferind pierderi considerabile. Aceeaș soartă au avut atacurile direcționate contra pozițiilor noastre spre nord dela Nistru. Pierderile noastre sunt neînsemnate. În cursul nopții a domnit liniște.

Pe frontul italian: Luptele de artilerie de pe linia din sudul și sudostul Tirolului se continuă.

Pe frontul Muntenegria: Goniți de trupele noastre Muntenegrii s'au retras din Grdiievo în Blcoca. În apropierea Covrenului, trupele noastre au găsit trei tunuri muntenegre sistem modern, îngropate în pământ.

Berlin, 28 Decembrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Impușcăturile unui monitor dușman orientate contra Westendei au omorât 3 oameni din oraș printre cari 2 femei. Pe linia de războiu s'au dezvoltat violente lupte de artilerie, granate de mână și bombe. Azi dimineață Francezii de pe Hvizstein au pornit un atac împotriva pozițiilor noastre. Amănunte nu ne-au sosit încă. Circulația foarte activă de trenuri din gara Soisson a fost bombardată de tunurile noastre. Pe spitalul din apropierea gărei, Francezii au arborat drapelul crucii roșii, de sigur în semn de apărare al stațiunii căilor ferate. Fiind spitalul foarte aproape de gară, nu e exclus să nu fie nimerit de focurile tunurilor noastre.

Pe frontul oriental: Pe lângă Beresna, la nordvest de Tartorsk și la Berestiano am respins trupe de recunoaștere.

Pe frontul din Balcan: Situația invariabilă.

Constantinopol, 28 Decembrie. — Se comunică dela cartierul general turc:

Pe frontul Irak: Am respins atacul unei coloane dușmane, pornit cu mitraliere și însemnată cavalerie sub scutul alor două monitoare, voind să de-a ajutor trupelor dela Kut-el-Amara și Imar Aligarbi.

Pe frontul din Caucaz: Câteva avangarde ale noastre au forțat retragerea trupelor dușmane de recunoaștere.

Pe frontul dela Dardanele: La 25 c. un crucișător a bombardat pozițiile dușmane evacuate dela Anaforta

și Arburnu, retrăgându-se teafăr. La Sedilbahr dușmanul a bombardat aripa noastră dreaptă, în acelaș timp direcționându-și toate împușcăturile de mitraliere, bombe și torpile spre aripa noastră stângă. Artileria noastră a răspuns cu focuri vehemente, anunțând canonadele dușmane și pustindu-le câteva tranșee. La 25 Decembrie aviatorii dușmani au aruncat peste Galataköj 15 bombe fără să poată obține vre-un rezultat. La malurile dela Buiuk-Kemikli s'au înămolit 4 vase de transport dușmane, iar un altul la Arburnu. De pe două vase am dus toate obiectele de folos.

„Belgia fericită”.

— Vorbirea cardinalului Mercier. —

Bruxelles, 28 Decembrie.

Primatele Belgiei și metropolit în Mecheln, cardinalul Mercier a ținut o vorbire cu prilejul pelerinajului în un suburbiu al Bruxellesi, în Koekelberg, spunând următoarele:

„Simt o mare bucurie, că vă pot spune, cât sunt de mândru de voi. Nu trece o zi, ca să nu primesc dela prietenii noștri din străinătate, cari îi avem în rândurile tuturor popoarelor, scrisori, în cari își exprimă simpatiile lor față de noi. Serisorile aceste se termină cu cuvintele: „Sărmana Belgie!” Eu le răspund însă: „Nu, nu și iarăș nu! nu sărmana Belgia!” (Auditorul l'a aprobat sgomotos pe cardinal), ci *Belgia mare și glorioasă, Belgia fără seamăn și Belgia eroică*. Pe harta lumii ea e un punct mic. Dar nu există nici o națiune în lume, care să nu se aplece în fața Belgiei. (Aprobări îndelungate). Cât de mare și cât de frumoasă e țara noastră! Străinii cari se găesc azi în țara noastră, pot vedea cu ochii lor, că după un an de grea suferință nu se plânge și nu se răsvrătește nici un Belgian. În călătoria mea, care am făcut-o prin țara noastră n'am văzut un singur muncitor fără lucru, nici o femeie fără ajutor și nici o mamă sau văduvă tristă, nemulțumită. Toți își pleacă capul în fața voinței providenței și chiar această e ceea ce admiră mai mult, bărbații (se subînțeleg Germanii), cari petrec acum timp de peste un an în țara noastră. Ei trăiesc de un an între noi și încă nu ne cunosc. Ei au amuțit în fața apariției, ce li se arată ochilor lor. Și aceasta, pentru că nime nu se răsvrătește împotriva măsurilor luate de ei, pe cari le respectăm și le vom respecta, dar în întreaga țara nu se găsește un singur suflet, care să li se alipească lor. (Aprobări îndelungate). Noi avem numai un rege, un singur rege și nu dorim, decât pe acest rege. (Aprobări sgomotoase, fără sfârșit).

Convorbirea cu Nichita și șeful statului său major.

Muntenegru dorește submarine.

Geneva, 28 Decembrie.

Colaboratorul lui *Petit Parisien* a petrecut timpul din urmă la Cetinie de unde a făcut excursiuni și a vizitat și armata muntenegrină. Despre cele văzute spune între altele:

— Să nu creadă nimenea că dezastrele timpului din urmă a slăbit credința muntenegrinilor. Armata reorganizată a început lupta cu îndovăd energie.

Ziaristul a avut prilej să vorbească cu colonelul Pasici, șeful statului major muntenegrin, care i-a spus următoarele:

— Națiunea întreagă s'a ridicat pentru ca să-și apere libertatea, pe care are să și-o știe apăra, fii încredințat. Fără îndoială că luptăm cu multe neajunsuri, n'avem medicină și pansamentele necesare, ne lipsesc multe de toate. Nu face nimica însă, pentru că mulțumită Serbiilor — avem ceace este mai important decât toate. Toate ar fi în cea mai perfectă regulă, dacă statele aliate și-ar arăta încrederea, trimițându-ne câteva submarine, cu cari am putea lua apărarea vapoarelor cari staționează încărcate în Gallipoli, Messina și Salonic.

Ziaristul francez a fost în audiență la regele Nichita care i-a spus următoarele:

Este foarte violentă încercarea la care suntem expuși, am însă deplină încredere. Soldații

mei sunt bravi și rezistenți, nu mi-a frică de nimic. O singură problemă mă preocupă; blocarea malurilor munteneștine. Aștept de mult, ceea ce aștept zadarnic.

Zicând acestea, regele n'a mai zis nimic și a zîmbit cu șiretenia — spune gazetarul francez — unui om care vrea să scape dintr'o dilemă tălmăcită.

Războiul european.

Deplasarea trupelor indiene din Franța.

Londra. — Agenția Reuter anunță: Toate trupele indiene aflătoare în Franța au fost deplasate. Trupelor indiene, cari sunt reclamate pe alte fronturi ale războiului, regele li-a exprimat mulțumiri pentru serviciile prestate până acum.

Amsterdam. — Din Londra se anunță că trupele deplasate din Galipoli au sosit la Alexandria (Egipt).

Convocarea Dumei.

Berlin. — Corespondentul din Copenhaga al lui „Berliner Tageblatt” anunță: În cercurile naționaliste, cari stau aproape de guvernul rusesc se vorbește, că Duma se va întruni în 22 Ianuarie (4 Februarie n.) și va discuta singur numai bugetul. Președintele Dumei, Rodzianko a convocat pe conducătorii partidelor la o ședință secretă.

Imprumut american pentru Rusia.

Stocholm. — Din Copenhaga s'a lansat nu de mult știrea că directorul băncii suedeze Nya Bank, Aschberg a esoperat băncilor rusești un imprumut american de 60 milioane dolari, cu cari Rusia să-și poată plăti cumpărările făcute în America. Directorul Aschberg se găsește acum în Rusia în afaceri comerciale și directorul de bancă Magnuson a declarat în numele lui că știrea corespunde în genere adevărului, deși negocierile încă nu s'au terminat. Directorul Aschberg n'a esoperat aceasta transacțiune din partea băncii Nya Bank, ci a înființat în acest scop o societate pe acții americană.

Salandra la regele.

Milano. — Primministrul Salandra, îndată ce-i va permite starea sanitară, va merge pe zona de războiu, pentru ca să-și exprime regele omagiile de anul nou și să-i predeie salutul camerei și a senatului.

Generalul French la Poincaré.

Bern. — Generalul French a fost primit în audiență de rămas bun de către președintele Poincaré, care i-a exprimat viile sale mulțumiri pentru serviciile aduse în afacerea comună a intereselor aliaților.

Olanda nu va desarma.

Bern. — Din Haga se anunță că ministrul de război olandez în vorbirea din cameră ținută referitor la imprumutul extraordinar de cinci zeci milioane a declarat că Olanda este și astăzi expusă la aceeași primejdie ca și la începutul războiului, și trebuie să-și mențină preparatiunile armate. Este absolut fals planul, că numai unele puncte expuse ar fi apărate de armată. Olanda nici nu se poate gândi la o desarmare parțială.

Visurile ministrului Barzilal.

Bologna. — În teatrul Duse s'a dat o mare serbare națională în amintirea profesorului dela universitatea din Bologna Giacomo Venezian de origine din Triest, căzut pe câmpul de luptă și distins după moarte din partea regelui cu ordinul de aur al vitejiei. La festival a luat parte și ministrul Barzilal, care într'o cuvântare a relevat tineretă profesorului și idealul acestuia pentru o mare și puternică Italie. La sfârșitul vorbirii sale, ministrul „pământului neeliberat” a spus că are să sosească ziua în care osemintele eroului profesor vor fi transportate din San Pietro de lângă Isonzo în cimitirul Sfta Ana din Triest, și d'acici va pretinde Italia cu hotarele întinse, reînvierea Belgiei și a Serbiei.

Mandatul de opt luni.

Bern. — În Anglia întreagă se atribuie mare importanță hotărârei parlamentului prin care

la proiectul ministrului Asquith mandatele au fost statorite la opt luni în loc de 12 luni. Fără nici o ezitare, ziarul constată, credința guvernului că afară de acest termen nu mai poate dura războiul.

Ofensivă rusească la frontiera Basarabiei.

Cernăuți. — Ofensiva rusească, care a început la Crăciun la frontiera Basarabiei n'a încetat încă. Rușii dau asalt după asalt sprâjiniți de focul artileriei grele. Trupele noastre au respins atacurile cu un curaj fără seamăn. De 24 de ore dușmanul improașcă pozițiunile noastre cu foc de artilerie fără întrerupere și loviturile ca de sonerie ale pușcăturilor se aud bine în Cernăuți. Cu toate jertfele mari, cari le fac, tentativele Rușilor de a ne rupe frontul n'au reușit. Trupele noastre au respins până acum 8 asalturi.

Trupele indiene părăsesc Franța.

Londra. — Agenția Reuter anunță: Trupele indiene au fost transportate din Franța. Regele Angliei și-a exprimat mulțumita față de aceste trupe, — de cari e lipsă acum pe alt front, — pentru serviciul lor de până acum.

Trupele dela Gallipoli în Alexandria.

Rotterdam. — După o știre din Londra trupele retrase de pe Gallipoli au sosit în parte la Alexandria (Egipt).

In ajunul apropiat al ofensivei rusești.

Berna. — Organul oficial militar rusesc „Rusky Invalid” face următoarele importante constatări:

— Toată acțiunea germană pe frontul nostru lasă a se crede că această campanie de iarnă nu se va mărgini într'un războiu de pozițiune. Inamicul care prevede iminenta noastră ofensivă se pregătește cu energie și minuțiozitate socotind că evenimente importante pe frontul ruso-german pot să sosească mult mai repede de cum se crede.

Dela începutul conflagrațiunii mondiale, Germanii au considerat pe Rusia ca principalul lor adversar. Intregul războiu va fi hotărît pe frontul armatelor rusești. Nici un succes în Balcani, în Asia-mică sau pe alt front european nu va juca rolul preponderant. Inamicul poate întreprinde orice în Balcani sau pe frontul franco-belgian, totul va fi provizoriu și va arăta numai că timpul pentru soluțiunea marilor probleme ale războiului actual n'a sosit încă.

Soarta războiului va fi hotărîtă de rezultatul măsurării cu armele rusești.

Lupte până la extrem.

Köln. — Lui Kölnische Zeitung i se anunță dela frontiera olandeză: Agențiile parisiene dau comunicația declarațiilor fostului prim-ministru Viviani făcute în cadrele unei vorbiri:

— Ori câtă vreme ar trebui să mai continuăm, ori cât de imense ar fi jertfele cari ni se cer, ar fi îndoiți de afurisit acest războiu, dacă s'ar încheia cu o pace nemulțumitoare, care ne-ar expune la noi amenințări din parte germană. Vom continua războiul până la extrem cu dușmanul nostru neînfrânt.

Noul comandant al armatei rusești.

Berlin. — Din Stockholm se anunță: În Petrograd se svonește că peste armatele rusești de pe frontul occidental se va numi din nou un comandant, și țarul își va păstra titlul de „înalțul stăpânitor”. În timpul cel mai apropiat se va face numirea de generalisim a ministrului de războiu Polivanov.

D. Hervé — redactorul ziarului „La Victoire”

Geneva. — Celebrul antimilitarist de altădată Gustave Hervé, care scotea ziarul „Guerre Sociale” (Lupta socială) schimbă cu începerea dela 1 Ianuarie titlul foii sale în „La Victoire” (Învingerea). D. Hervé motivează această schimbare în modul următor:

— Abandonând numele vechi, voesc să subliniez ruptura dintre socialismul nostru francez, care revine la tradițiile sale glorioase, și cel german, care a dat faliment moral și intelectual. Voesc să exprim în mod public, că cei mai clericali dela noi simt mai mult patriotism, voind războiul până la extirparea militarismului prusac, decât pseudo-socialiștii dela Zimmerwald,

cari sunt la aparență dispuși a accepta o pace germană. De aceea am ales un nume, care exprimă voința și siguranța noastră de a învinge”.

Spania mobilizează.

Geneva. — Ediția pariziană a ziarului New-York Herald anunță, că guvernul spaniol a comandat la firma Armstrong 4 cuirasate de câte 6000 tone și 1 mare vas pentru transportul de persoane.

Berna. — Lui „Times” i se anunță din New-York, că acolo a sosit acum câteva zile o comisiune specială spaniolă care face mari cumpărături de arme și munițiuni. Un mare institut financiar american va acorda Spaniei un împrumut de 30 milioane dolari.

Roosevelt urgează serviciul obligator în America.

Berlin. — Roosevelt a scris în Metropolitan Magazine un articol pe care îl reproduce New-York Times. În acest articol, fostul președinte atacă cu vehemență pe Wilson și se adresează poporului american să se trezească și să înceapă înșiși conducerea de care Wilson este incapabil. Uniunea americană are trebuință de o armată permanentă, organizată de un milion și jumătate cu un număr proporțional de ofițeri bine instruiți cari să fie capabili de conducerea unei armate de un milion și jumătate în cazul unei mobilizări. Pretinde să se completeze flota americană, care trebuie să fie a doua flotă din lume. Necesitatea mai cere fabrici de muniții, cari trebuie construite în statele occidentale.

Alianța Sârbilor și a Italianilor în Albania.

București. — Radiotelegrafia din Roma anunță: Trupele italienești debarcate în Albania sau aliat cu cele sârbești retrase acolo. În urma unei înțelegeri dintre statul major sârb și cel italian, aceste trupe vor opera în coordonanță.

Cine știe?

Martin Mezin, infanterist, la reg. 43, comp. 15, Feldpost 60 (37). Din Galiția a scris mai pe urmă înainte cu 5 luni.

Informațiunile despre soarta lui să se trimită la adresa: Trăilă Mezin, econom, Alsózorlencz, Krassó-Szörény m. nr. c. 237.

Ioan Margitaș, glotăș în reg. 21 de honvezi, a luat parte mai pe urmă în luptele din Carpați, iar de atunci nu a mai dat nici un semn de viață.

Informațiunile despre soarta lui să se trimită la adresa: Ioan Popanu, preot român, Hodostalva, u. p. Bánfityhunyad (Kolozs m.)

Avram Jelelean, Feldpost 60. A fost în Galiția.

Informațiunile să se trimită la adresa Gavril Bojan, Omor, u. p. Dentă, Temes m.

Ioan Lighezan, din reg. 8 de honvezi, comp. 3. Din Przemysl i s'a pierdut urma.

Informațiunile să se trimită la adresa: Pavel Dragoescu, Krassóvermes.

Ioan Balta, caporal, a servit la reg. 33, comp. 6. De 10 luni n'a mai dat semn de viață.

Informațiunile să se trimită la adresa: Nicolae Balta, preot, Halmágycsucs.

George Blagoescu, din reg. nr. 2, bat. 5, comp. 20, și Arcadie Galța, din reg. 33, bat. 1, comp. 2.

Informațiunile despre soarta acestor doi soldați să se trimită la adresa: George Blagoescu, Marosaszó, Temes m., nr. c. 100.

Constantin Galbăn, din reg. 8 de honvezi, din 29 Decembrie 1914 nu a mai dat nici un semn de viață.

Informațiunile să se trimită la adresa: Trandafir Lința, Tornó, u. p. Kemenczesék.

Romulus Iovan, caporal la reg. 64, comp. 28, Feldpost 43. A fost în Galiția. Dela 25 Oct. nu se știe nimic despre el.

Informațiunile să se trimită la adresa: Alexandru Iovan, inv. pensionat, Déva, Rom. Kat. diplom-u. nr. 1.

INFORMAȚIUNI

Arad, 29 Decembrie 1915.

Dela gimnaziul din Beiuș. Primum spre publicare următoarele: Spect. d. *Iosif Diamandi* procurist și șefcontabil la banca „Bihoreana” din Oradea, a dăruit 200 coroane — împrumut de stat — pentru gimnaziul din Beiuș, cu destinațiunea ca interesele anuale de 12 coroane, să se deie în fiecare an în ziua de Sf. Nicolae unui elev din clasa a IV-a gimnazială, fără considerare de confesiune, pe care îl va designa profesorul de clasă. Astimp s'au dat cele 12 cor. elevului din cl. IV. *Coriolan Gherban*, a cărui tată e învățător gr. or. în Sohodol-Lazuri, are 6 copii minoreni și de prezent e prizonier în Rusia. D. Iosif Diamandi face ofertul acesta frumos întru memoria neuitatului său fiu *Nicolae*, care în anul trecut școlar 1914—1915 a fost elevul bun al gimnaziului nostru în clasa IV, dar a decedat repentin în Domnul. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată, iar părintelui să-i deie mângâiere. Primească d. donator și pe calea aceasta vie mulțumită atât din partea elevului miluit, cât și din a direcțiunii gimnaziale. — *Vasiliu Stefanica*, dir.

Consistorul arhidiecezan din Sibiu a aprobat în ședința școlară din urmă clegerea lui prof. Dr. Iosif Blaga de director al liceului nostru din Brașov.

Dnii membri ai Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura pop. rom. din desp. Celca sunt rugați a-și achita taxa anuală ca membri pe anul trecut și pe acest an. Taxa să binevoiască a o trimite la adresa casierului despărțământului: *Paul Tamașian*, par. rom. în Szombatság.

Primarul din Bruxella și regele Spaniei. Din Bordeaux se anunță: „Petit Gironde” comunică scrisoarea adresată regelui spaniol de către Maurice Vilmotte profesorul universității din Liège. În termeni emoționanți Vilmotte roagă să intervină regele în interesul prefecturii Bruxellesi ținut în prinsoare în Germania.

Provocare pentru cumpărare de fân. Printr'o ordinațiune a ministrului de războiu, în interesul necesităților de fân ale armatei se atrage atențiunea economilor, să anunțe spre vânzare, până la termenul de 6 Ianuarie 1916 tot surplusul de fân și paie ce-l au la dispoziție. În caz contrar, la recvirarea acestora nu se vor plăti decât cu prețurie minimale de despăgubire.

Fierberii în interiorul pământului. În comuna Batiz din cercul Murăș-Uioarei în Ardeal, colina Grui este într'o mișcare permanentă și o însemnată parte a coastelor ei se cutremură mereu, iar din interiorul ei s'aud puternice pocnituri. Părerea comisiei venite la fața locului este, că pocniturile și rostogolirile de pământ sunt pricinuite de gazurile produse în interiorul pământului. Locuitorii caselor din apropierea colinei au trebuit să se mute.

† **Petru Simu** preot gr. cat. în Câmpeni, după un morb greu și îndelungat, a decedat în 20 Decembrie n. în vârstă de 55 ani. Inmormântarea defunctului s'a făcut în 22 l. c. în cimiterul gr. cat. din Câmpeni. Odihnească în pace.

A doua universitate polonă în Vilna. Din Cracovia se telegrafiază: Consiliul municipal orașenesc din Vilna ținut sub președinția primarului Vezvlaski a inițiat o comisiune culturală, cu planul să înființeze o a doua universitate polonă în Vilna. La început nu se vor ține decât prelegeri poloneze, mai târziu însă se vor propune și limbile ruteană și litvană.

Monaco și Vaticanul. Din Roma se anunță: Agenția Stefani anunță: Legăturile diplomatice dintre Monaco și Vatican rupte la 1911, s'au restabilit. Domnitorul Albert a numit pe contele Capelli di Torino de ambasador al Vaticanului.

Mare conspirație în Japonia. Radiotelegrama din Roma anunță: Ziarele italiene comunică următoarea știre din Petrograd: Autoritățile japoneze au încheiat procesul de leșă majestate din Formoza în care s'au adus sentințele. Dintre 1413 acuzați 903 au fost condam-

nați la moarte. Scopul conspirației a fost să despartă insula Formoza de Japonia, să asasineze pe împăratul și primministrul japonez și să proclame republica.

† **Dr. Emil Sabo**, profesor preparandial, după scurte suferințe a încetat din viață în Cluj, la 24 Decembrie n. în vârstă de 40 ani. Inmormântarea defunctului s'a făcut în 27 Decembrie n. în satul natal Aiton, în cripta familiară de lângă biserica gr. cat. de acolo. Odihnească în pace.

Instalarea noului prefect al comitatului Arad. Monitorul oficial va publica în numărul de mâne numirea noului prefect: al comitatului Arad și al orașului Arad. Instalarea în oficiu a noului prefect a orașului Arad *Ioan Kintzig* va avea loc cu prilejul adunării congregaționale din Ianuarie. Conform dorinței noului prefect și având în vedere vremea de războiu, municipiul Arad a renunțat la aranjarea festivităților obicinuite.

† **Gheorghe Vlasa. (1842—1915.)** Ziarul „Unirea” din Blaj ne aduce vestea trecerii din viață alui Gheorghe Vlasa, preot militar în retragere, întâmplată la 21 l. c. în comuna Inoc, lângă Aiud. Decedatul a fost preot celibe și profesor de matematică și geografie la gimnaziul nostru din Blaj, iar în 1882 numit preot militar, unde a stat până la adânci bătrânețe, când s'a retras în viața liniștită, petrecând restul zilelor, la casa unei nepoate a sa în Inocul Aiudului. S'a distins întotdeauna ca un om de inimă, cu alese sentimente de om nobil și român înfăcărat, care ca sprijinitor al tuturor mișcărilor noastre culturale și naționale, a luat parte activă la toate nizuințele noastre de felul acesta. A petrecut mult timp în garnizoana din Viena și mai pe urmă în Agria, unde pentru lăra lui deschisă și românească a fost întotdeauna iubit și respectat de toți cei ce l'au cunoscut.

A scris ca profesor la Blaj un manual de aritmetică și geometrie. Pentru școala din comuna sa natală, Căcud, a făcut o modestă fundațiune, ca un tribut al dragostei cu care se simțea, ca fost dascăl al școlii din comuna sa.

Odihnească în pace!

Insuficiența de paie. Insuficiența de paie a crescut foarte mult în timpul din urmă. Firește, această insuficiență a pricinuit marea urcare a prețurilor. Insuficiența rapidă se explică prin faptul că mai multe fabrici de sticlă din Austria și Boemia, care până acuma și-au făcut în Austria proviziile de paie întrebuintate la pachetatul sticlărilor, terminându-se rezervele din Austria, au început să facă la noi aceste cumpărături. Deoarece însă, paiele dela noi din țară sunt rezervate pentru armată, numitele fabrici desigur nu se vor putea aproviziona după cum doresc. Cu toate acestea, bineînțeles prețurile se urcă mereu.

Vicesecretar de stat englez în armată. Din Londra se anunță că vicesecretarul ministeriului de colonii Steel-Maitland, s'a înrolat în armata din Birmingham. Steet-Maitland născut din familie scoțiană este unul dintre șefii partidului unionist și s'a distins în mai multe rânduri cu talentul său de organizație și ca orator.

Nou notar român. Cu datul de 18 Dec. n. s'a ținut alegerea de notar în comuna *Dipsa*, com. Bistrița-Năsăud, fiind ales cu unanimitate de notar d. *Ilie Câmpian*.

Dăruire. D. Dr. G. Secoșian, București a trimis 30 coroane pentru ajutorarea orfanilor soldaților români, căzuți pe câmpul de luptă. Mulțumiri!

† **Dumitru Popa** teolog de anul IV, în seminarul gr. cat. din Lugoj, după scurte dar grele suferințe a decedat în 24 l. c. Inmormântarea s'a săvârșit în 26 l. c., în cimitirul din Lugoj. — Odihnească în pace.

Scumpirea țigaretelor. Drept cadou de anul nou pentru fumători, ministrul de finanțe urcă prețurile țigaretelor. Nu e stabilit încă, dacă se vor scumpi cu 50 procente, e sigur însă că cel puțin cu 40. În toate debitele nu se mai găsesc decât mici proviziuni de țigarete, în Viena nici nu se mai găsește specialitatea favorită „Sorte III” și nici nu se va mai pune în vân-

zare până la termenul urcării prețurilor, pentru ca debitele să nu poată înșela statul. Aceasta e a doua urcare a prețurilor țigaretelor de când a început războiul, motivat de stat cu faptul că produsul tutunului a scăzut foarte mult și nu mai poate echivala cu necesitățile. Armata consumă în cantitate enormă tutunul, și pământurile semănate cu tutun stagnează pentru insuficiența muncitorilor. Statul proiectase de mult aceasta urcare de preț, a așteptat însă ca publicul să cumpere de Crăciun cantitățile dorite pentru soldați. Este așadar o surpriză de anul nou pentru fumătorii pasionați.

UNDE ESTE MORMÂNTUL CĂPITANULUI SILVIU CUTEAN? Căpitanul erou *Silviu Cutean*, al regimentului 69 de infanterie, a căzut în lupta dela Zarzece de lângă Lemberg, la 11 Septembrie 1914. Nu se știe însă unde îl este mormântul! Rugăm deci pe ofițeri și soldații noștri cari ar avea informațiuni despre locul mormântului să ni le trimită, pentru că rudenile au primit concesiunea să exhumeze pe distinsul nostru mort și să-l poată aduce acasă!

A murit guvernorul Petrogradului. Din Stockholm se anunță: Guvernorul Petrogradului contele Adlerberg a murit subit în vârstă de 54 ani.

Crăciunul reginei Belgiei. Din Berlin se anunță: Ziarele franceze au comunicat știrea că văduva regelui Bavariei Carol Teodor cu ocazia sărbătorilor de Crăciun a cercetat pe fiica ei regina Elisaveta a Belgiei în tabăra belgiană. Față cu această știre „Journal” din Paris anunță că văduva principelui Carol Teodor s'a dus în Anglia pentru ca să cerceteze pe mamă-sa. Fiica ei, regina Belgiei, a petrecut și ea în Anglia sărbătorile Crăciunului, astfel văduva principesă a profitat de ocazie să se întâlnească cu mama și fiica ei.

Deraierea unui tren militar. Se anunță din Rosen: În gara Beutschen a deraiat ieri dimineață, un tren cu soldați concediați, venind dela Berlin. Dintre soldații, cari îi însoțeau pe cei concediați au fost omorâți 18, iar 42 au fost răniți. Paguba pricinuită e considerabilă.

x **Firma Buchsbaum és Tarsa** aduce la cunoștința on. dame că i-au sosit mult așteptatele specialități de ghetete „Bally”, înalte, brune, bagarin și jumătăți de ghetete foarte elegante.

x **Marcel magazin Fischer, Arad,** atrage de sărbătorile Crăciunului atențiunea on. public român asupra bogatului său asortiment de jucării și cadouri frumoase pentru copii. Obiectele de tombolă dela 20 fileri în sus, până la 50 cor. Trăsuri și scăunele pentru copii, dela 10 cor. până la 150 cor. Atențiune asupra firmei: *Fischer Nagy áruháza*.

x **Trăsuri pentru copii,** scăunele pentru copii, jucării dela cele mai ieftine până la cele mai fine, apoi elegante reticule pentru dame, garnituri pentru călătorie, maniciuri și garnituri de pieptare și tot felul de cadouri, obiecte pentru soldați etc., asortiment foarte bogat la *Hegedüs Gyula, Arad,* bulevardul *Andrássy Nr. 16*.

x **Vechi și recunoscute întreprinderi de pompe funebre** având în vedere justele interese morale și materiale ale familiilor îndoliate, dar și interesul propriu, au înființat o centrală în *Budapesta, VII. bulevardul Üllői, nr. 14 etajul I., ușa 1.,* care rezolvă deopotrivă chestia transportării de oriunde acasă a erolor noștri morți chiar și în străinătate. Centrala are legături strânse și directe cu organizațiile similare din străinătate pentru rezolvirea norocoasă a încredințurilor internaționale.

Bibliografie.

A apărut ediția II-a, revăzută și adaosă, din Dicționarul de citate și locuțiuni străine de *B. Marian*, cuprinzând citate din limbile: latină, greacă, franceză, germană, italiană și engleză.

Această interesantă lucrare nu trebuie să lipsească nici unui om cult; ea folosește profesorilor, corpului didactic, avocaților, studenților, ofițerilor, clerului, elevilor școalelor secundare, etc.

Cartea se poate citi, de altfel, și ca o culegere de culegări, cuprinzând adevăruri eterne ce înțelepciunea popoarelor și aceea a scriitorilor au știut investimânta în mod lapidar.

Ea se vinde cu 2 lei la toate librăriile din România.

Ultima oră.

STARE DE ASEDIU IN EGIPT.

Lugano. — Ziarele elvețiene anunță din Milano că guvernul englez a proclamat starea de asediu pe întreg teritoriul Egiptului. În stare de asediu erau până acum numai finiturile dela canalul Suez.

MUTAREA FORTELOR GERMANE DE PE FRONTUL SUDORIENTAL PE FRONTUL OCCIDENTAL.

Amsterdam. — Corespondentul lui „Telegraf” scrie de pe frontul occidental: Germanii au retras toate forțele de cari se pot lipsi pe frontul sudoriental și aprovizionându-le cu un enorm material de războiu le-a transportat pe frontul occidental.

JAPONIA SE PREPARĂ DE RĂZBOIU.

Berlin. — Lui „Nationalzeitung” i se anunță dela frontiera rusească: Ziarele rusești publică o telegramă din Tokio, în care se spune că la bursa de acolo cursurile s'au urcat rapid zilele din urmă și au avut loc mari încălțări, cât a fost bursa deschisă. În Tokio se vorbește, că ministerul de războiu a luat toate dispozițiile pentru războiu: întregă flota japoneză e mobilizată și cea mai mare parte a ei încrucisează în apele chineze.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Ioan Trif preot Lökösfalva. În 6/XII au primit cor. 8.20. Abonamentul e achitat până la finea anului 1915. Prețul Albumului încă nu e hotărât, se va publica la timp.

Ioan Chepețian, Igrış. Abonamentul în sumă de cor. 4.— pe 1915 l'am primit la 22 Oct. a. c.

Silviu Hațegan, Mezöczeked. Am primit 7 cor. în abonament până la 15 Februarie 1916.

Ioan Oltean, Novoli. Am primit 7 cor. în abonament până la 15 Februarie 1916.

Teodor Vásárhelyi, Bihardiószeg. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie 1916. Calendarul „Lumea ilustrată” se va trimite îndată după ce ne va sosi din București al doilea transport. Exemplarele din primul transport s'au vândut deja toate.

Ioan Mureșan, Kendilona. Încă 3 cor. aveți de plătit pe 1915.

Gheorghe Mureșan, Moftinul-mic. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie 1916. Cvitarea se face numai la cerere deosebită. Recepisul postal servește ca document de plătire.

Petru Raica, Șuștra. Am primit 7 cor. ca abonament până la 15 Febr. 1916.

Zugsf. Alexander Iacoban, Feldpost 26. Ziarul vi se trimite din 7 l. curentă. În abonament s'a contat 5 cor. Dacă voiți să trimitem ziarul și la altă adresă, o facem, pe lângă plata anticipativă a abonamentului.

Pionier Zugsf. George Laeș, Feldpost 44. Abonamentul e plătit până la 1 Martie 1916.

CAUT IN ARENDĂ

o moară pe apă cu 2—3 petrii. Eventual o și cumpăr.

Adresa la administrație.
(Mo 2581—3)

O FEMEIA

în etate de 25 ani, pricepută în economla de casă și de câmp, caută loc ca econoamă la vre-un domn sau preot văduv. Doritorilor pot servi cu portretul și cu atestat de pe 9 ani.

Adresa la administrație.
(Pa 2582—2)

AVIZ.

Aducem la cunoștința abonaților noștri că „Calendarul partidului național” pe 1916 e complet epuizat și nu se mai poate retipări. Sumele ce vor sosi de azi încolo pentru calendar, se vor socoti în abonament sau se vor retrimite.

Administrația ziarului
„ROMÂNUL”.

Nuci.

Am circa 100 măji metrice nuci de prima calitate. Trimit dela 50 kg. în sus.

TEODOR VULPE.
Orăștie—Szászváros.
(Vu 2577—3)

Aviz.

Repeștelor noastre solicitări pentru achitarea abonamentului n'au răspuns toți restanțierii ziarului nostru, așa că ne vedem constrânși să sistăm în zilele aceste trimiterea ziarului. La timpul său am avizat pe restanțierii noștri despre suma cu care ne datorează și le-am trimis și mandate postale. Regretăm că mulți au abstat dela îndatorirea lor, dar nu mai putem aștepta. Deci să nu surprindă pe nimeni că mâne ori poimâne n'o să i se mai înmaneze ziarul. Am fost concilianți tocmai luând în considerare vremile aceste, dar nici noi nu mai putem învinge greutatea de editare fără încurgerea sumei de abonament.

Ultima oară avizăm deci pe restanțierii noștri, rugându-i ca să-și achite sumele cu cari ne datorează cu întoarcerea poștel.

Nădăduim de altă parte că vechii noștri abonați își vor reinol abonamentele dela de pe acum pe anul viitor pentru a ne oferi posibilitatea de a menține și pe viitor același fel de editare a ziarului „Românul” de zi și săptămânal ca felul de astăzi.

Administrația „ROMÂNUL”.

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă)

FARMACIA KÁRPÁTI JÁNOS,

ARAD, ÎN COLȚUL PIETEI BOȘA ISTVÁN, VIS-À-VIS DE GARA TRENULUI ELECTRIC.

Cafea

trimit franco — ramburs 5 chile. Cuba 27—Santos 24.— coroane.

JULIU DRĂGAN
Fiume.

Da 2571—10

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, ca să vă trimită numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1913 — 1914		
Vin alb — — —	1.40	1.15
Bizling — — —	1.50	1.20
Roșu de Miniș —	1.80	1.30
Carbenet — — —	1.60	—

Vinuri noi din anul 1915.

Vin alb — — — — —	—'88
Bizling — — — — —	—'90
Șiller — — — — —	—'96

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 tri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

no 2512

Petru Benea

prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m)

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măestru de împletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădirii de poteni, parcuri și eruci mormântale, împletituri pentru site pentru nisip și pletriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapalte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrássy, colțul Salacz utca

Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ga 2270)